

BABYLONSKÉ UMĚNÍ



evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_32_INOVACE_DVK1114



BABYLONSKÉ UMĚNÍ

- Autor: Mgr. Jan Souček
- Vznik: 09 / 2012
- Téma: Starověké umění
- Předmět: DVK / 1. ročník
- Anotace: Obrazová prezentace, charakteristika a vývoj babylonského umění

STAROBABYLONSKÉ UMĚNÍ

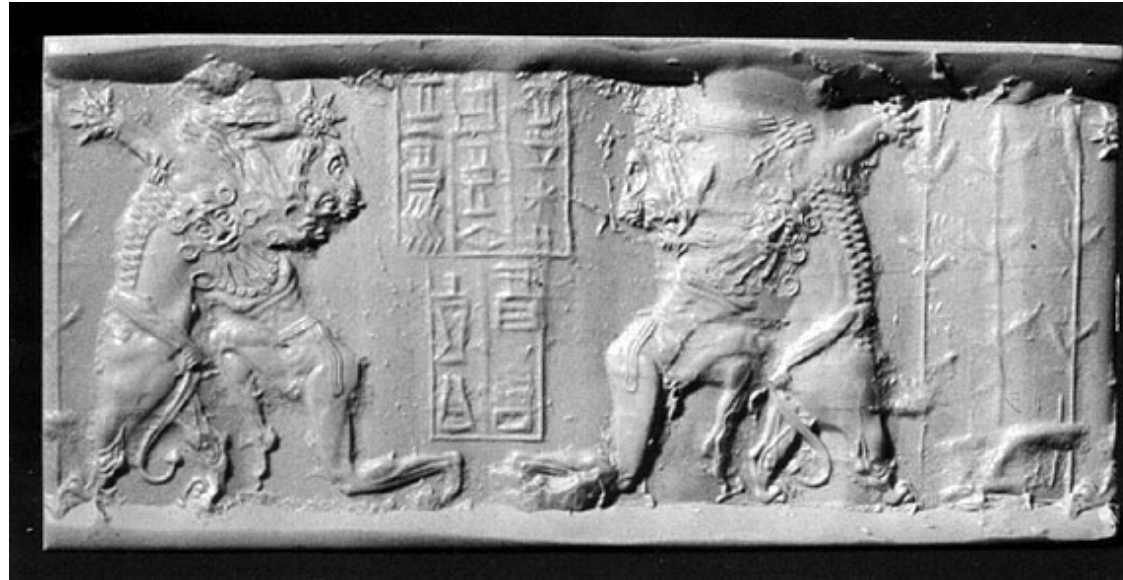
▪ *Babylón jako bezvýznamná osada vznikl již za Akkadské říše (kolem 2200 př.n.l.), ale na významu nabývá až roku 1790, kdy se stává královským městem Starobabylónské říše, když se k moci dostává král Chamurapi (či Chamurabi). Ten kromě zvelebení Babylónu také nechal vytesat do kamene právní zvyky Babyloňanů, čímž vznikl snad nejstarší právní soubor lidské historie, Chamirappiho zákoník.*

<http://www.iulius.wz.cz/babylon.htm>

▪ Po rozpadu novosumerského zřízení si městské státy podrobil **babylonský král Chammurapi** (vládl 1790 až asi 1750 př. n. l.), jehož vláda zahájila v umění **údobí starobabylonského umění**.

▪ Babylon se mezi státy nejvíce prosadil, ale důležitými ohnisky byla i další města, např. Mari s palácem krále Zimrilina (s koupelnami, keramickými vanami, vytápěním, knihovnou, malbami a sochami) aj., která měla hospodářské i kulturní styky s jinými oblastmi, např. s Krétou .

Ze starobabylónského údobí se dochovaly **destičky z pálené hlíny s motivem rozhovorů bohů s lidmi**, bohyně Ištary, dále tanagry, jejichž žánrovost dává představu o světském umění. I nyní byly trvalou složkou umělecké tvorby **reliéfy pečetních válečků**, často s námětem **Gilgameše** v boji s buvoly a zejména se lvy.



Motiv z legendy o Gilgamešovi na pečetním válečku

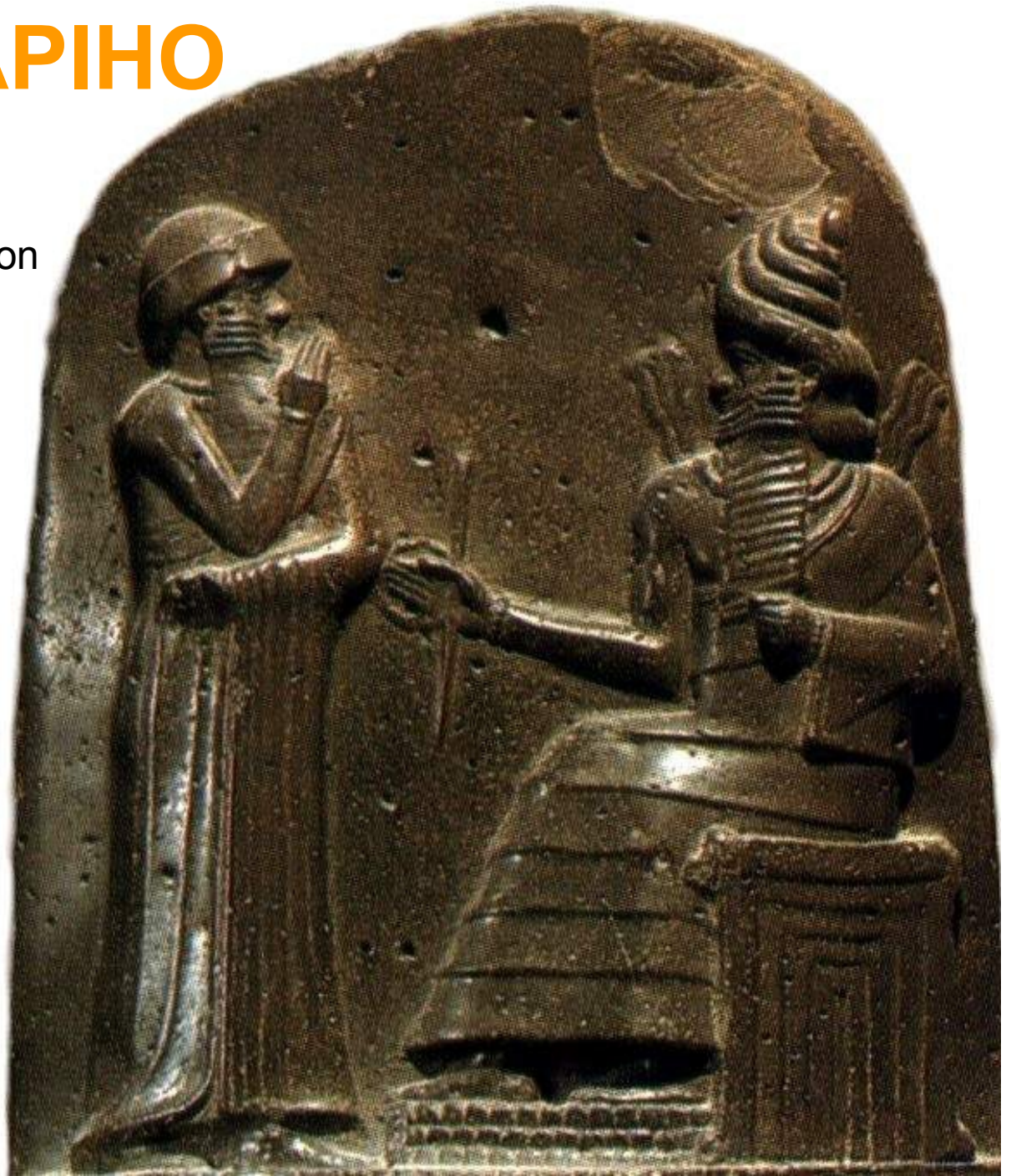
CHAMMURAPI

Zánik urské říše a příliv amoritských kmenů na počátku 2. tisíciletí př.n.l. vrhl Mezopotámii o staletí zpět do doby drobných regionálních států. Nastalá situace byla v příkrém rozporu s potřebami ekonomiky, která na současném stupni vývoje vyžadovala pevné centrální řízení. Mezi amoritskými vůdci se rozpoutal boj o hegemonii v němž nakonec nabyla vrchu rodina vládnoucí v Babylónu. Za svůj úspěch vděčila především mimořádným diplomatickým schopnostem a vojenskému štěstí krále Chammurapiho, který zemi v polovině 18.stol. př. n.l. násilím sjednotil. Jeho dopisy místodržícím jsou svědectvím uvážené politiky, směřující k uklidnění poměrů a upevnění státu. Stejně cíle si kladla i Chammurapiho zákonodárna opatření vyrytá elegantními znaky a klasickou babylónštinou do dvoumetrového čedičového monolitu. Chammurapi, zobrazený na vrcholu před bohem slunce a spravedlnosti Šamašem, „napsal svá vzácná slova na svou stělu, aby...sirotkům a vdovám bylo sjednáno právo,...aby se spravedlivě rozhodovalo, aby se poškozenému sjednala náprava“, a přál si, aby ve jménu Šamaša, mocného soudce nebe i země, jeho spravedlnost zazářila na zemi."



CHAMMURAPIHO STÉLA

Klíčovou památkou na Babylon je **Chammurabiho zákoník**, dioritový blok s textem a reliéfem zobrazujícím krále a zákonodárce před bohem Šamašem; bůh má na hlavě tiáru s čtyřmi posvátnými rohy symbolizujícími sílu a moc, z jeho ramen září paprsky světla, v pravici drží kruh a hůl. Námět boha a panovníka byl v babylonském umění často opakován.





NOVOBABYLÓNSKÁ ŘÍŠE

Novobabylonské umění

(asi 612-539 př. n. l.) je poslední fází v podstatě jednotné starověké výtvarné kultury Mezopotámie.

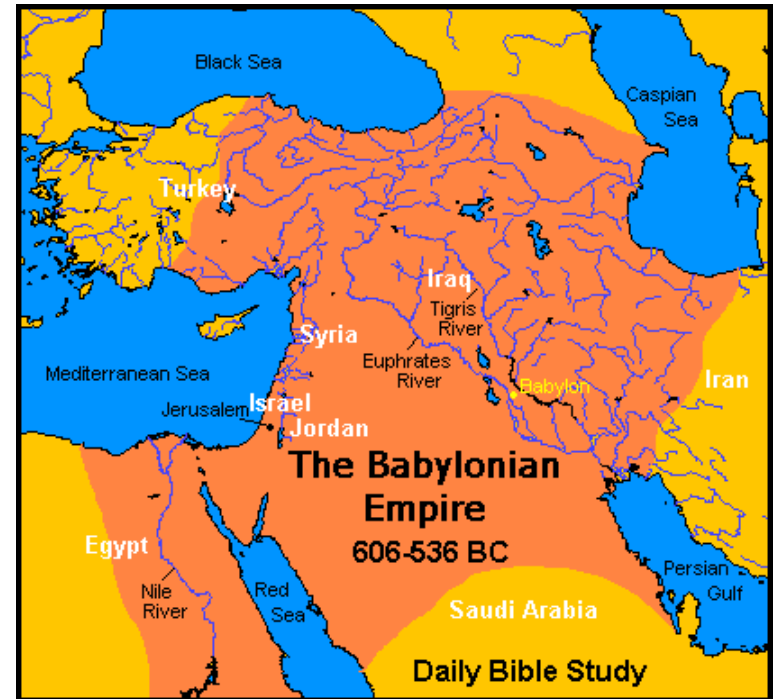
Je údobím uměleckého **rozkvětu různých měst** říše, ale **především Babylonu**, po úplném zničení Senecharibem znovu zbudovaného jako **pevnost a středisko říše**.

Za vlády **Nebukadnezara II.** čítalo obyvatelstvo **Babylónu** neuvěřitelných 250 tisíc a s tímto počtem to bylo největší město tehdejšího světa.

Ve velkém měřítku používalo stavebnictví pálených a hlazených reliéfních cihel;

na letním **paláci Nebukadnezara II.** jsou ještě reliéfní palmety a rozety, avšak na **lštařině bráně** a zdech přiléhajícího královského paláce jsou již lvi, býci a gryfové; v tomto údobí byla zbudována i procesní třída (s reliéfy lvů), **visuté zahrady a zikkurat** (babylonská věž), chápaný jako místo základů země a nebe. Umělecké vzepětí novobabylonského umění bylo přerušeno vpádem Peršanů a zničením Babylonu.

Umělecká tradice Mezopotámie však v různých podobách a intenzitě přežívala dále a ukončil ji až Alexandr Makedonský.





BABYLON

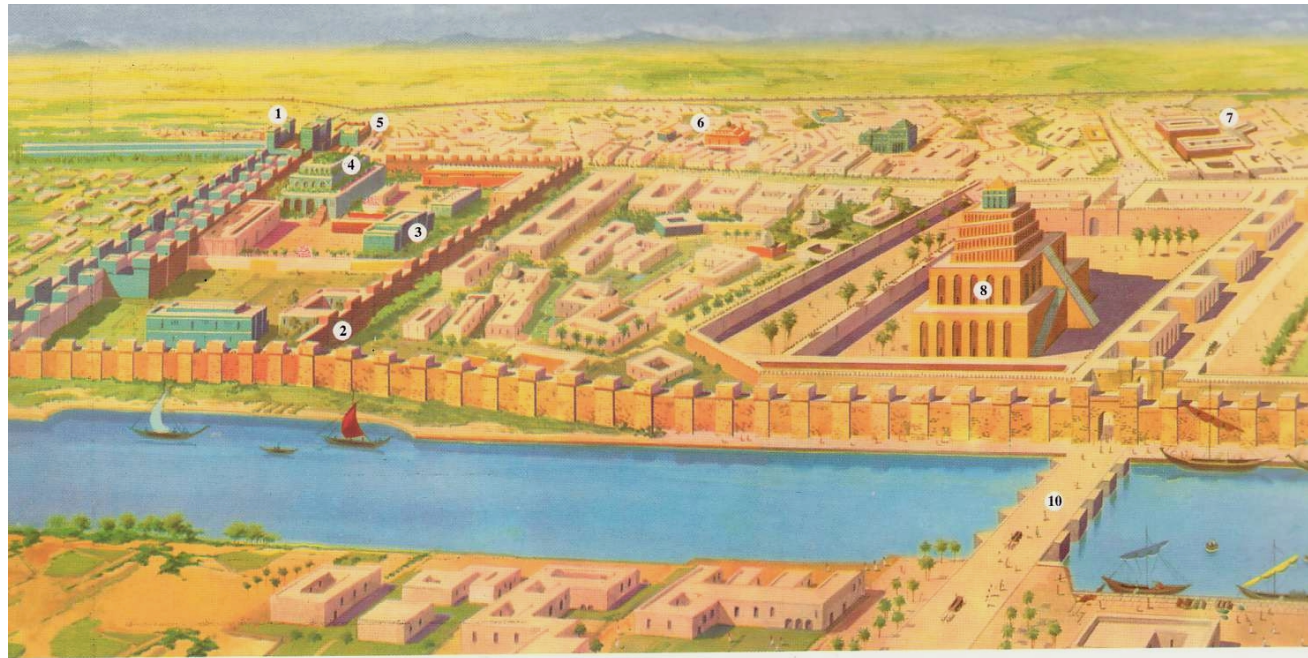
Babylonská věž / Stavba dosahovala výšky 90m, její základna tvořila čtverec 90x90 m. Materiálem na stavbu bylo kolem 85 milionů cihel spojených asfaltem. Ve stylu novobabylónské říše, která Byl obložen modře glazovanými kachlíky a zlatem, v posledním patře chrámu stávala zlatá Mardukova socha, údajně vytvořena z 24 tun zlata (některé prameny ovšem uvádějí 2,4 tun, takže kdoví jako to bylo...)

KRÁLOVSKÝ PALÁC BABYLONSKÁ VĚŽ

městská třída - procesní cesta
- do města se vstupovalo devíti branami

- vstup do paláce - **Ištařina brána** 6. - 7. - století př. n. l.

(bohyně lásky a plodnosti)

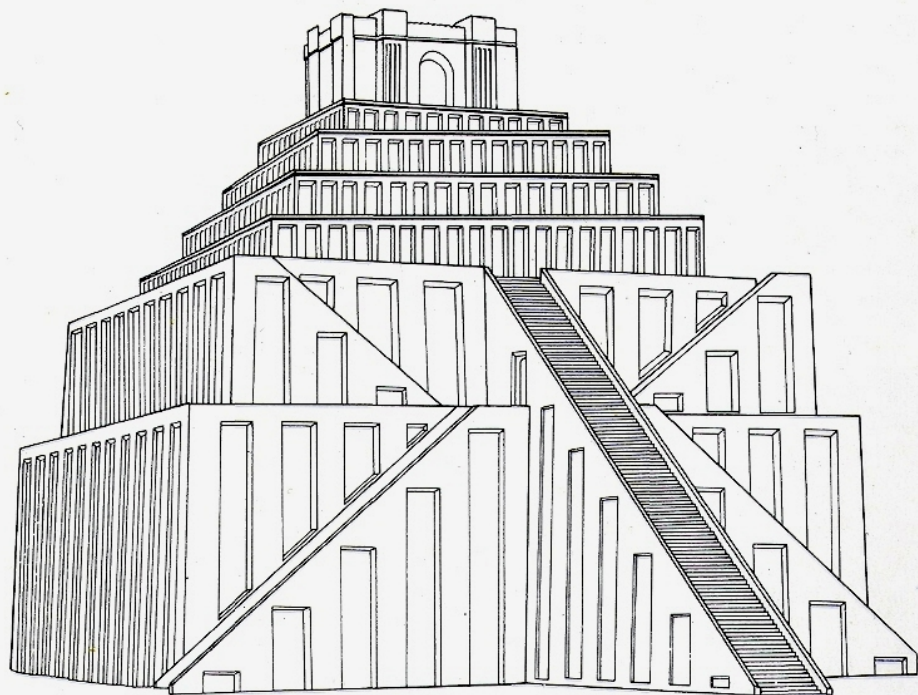


Plan of the city of Babylon during the time of the king
Nabu chad Nazzar II 600 B.C.

(1) Ishtar Gate (2) Inner Walls (3) Throne Hall (4) Hanging Gardens
(6) Ishtar Temple (7) Bazaar (8) Tower of Babylon (9) E-Sagilla T



<http://www.babilonia.templodeapolo.net/>



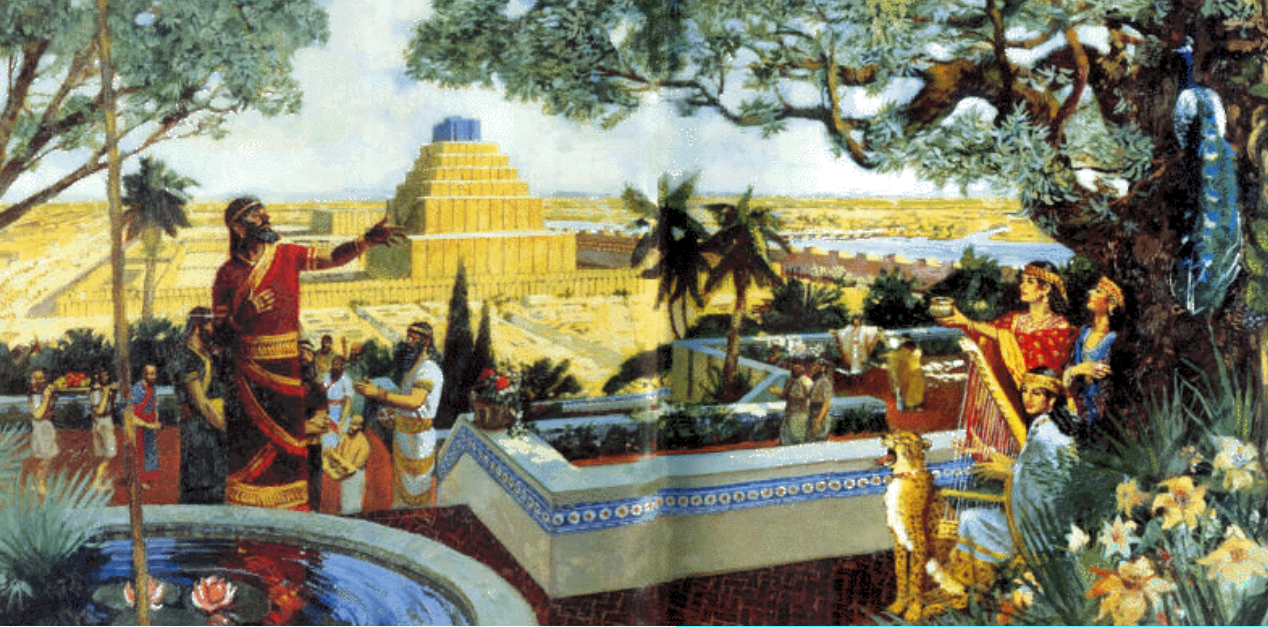
Babylón se zikkuratem Etemenanki a chrámem Esagilou.
Rekonstrukce (Podle makety v muzeu v Babylóně)

Nabukadnezarovo město Babylon se navždy stalo symbolem moci a slávy říše, která dominovala celému antickému Blízkému východu. Bylo to město ještě skvostnější než Théby a vyprávění v biblické knize Genesis právě sem umístilo babylonskou věž, symbol lidské pýchy. Z Babylonu dnes zbyly jen rozvaliny ležící asi 100 km jižně od iráckého hlavního města Bagdádu.



The building of the tower of Babel by Pieter Bruegel, 1563





***babylónské visuté
zahrady
královny Semiramis***
považovali Řekové za
jeden ze sedmi divů
světa byly součástí
paláce

proslulé **zahrady královny
Semiramis.**

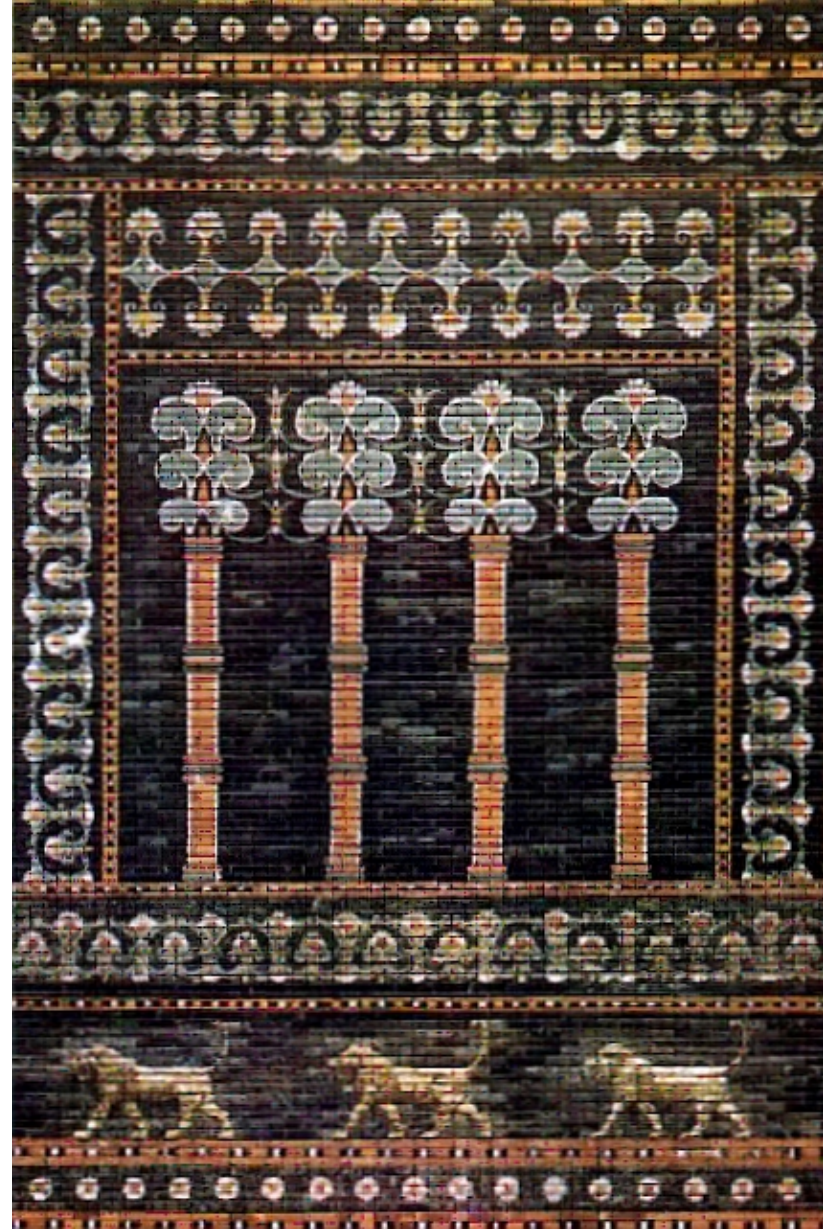
Doboví historici tuto stavbu popisují jako čtvercovou terasovitou zahradu, na které rostly stromy. Terasa byla stavěna z pálených cihel a vodu do ní neustále čerpali dělníci tzv. Archimédovým šroubem. Nejvyššího místa zahrady dosahovaly u lšťařiny brány.

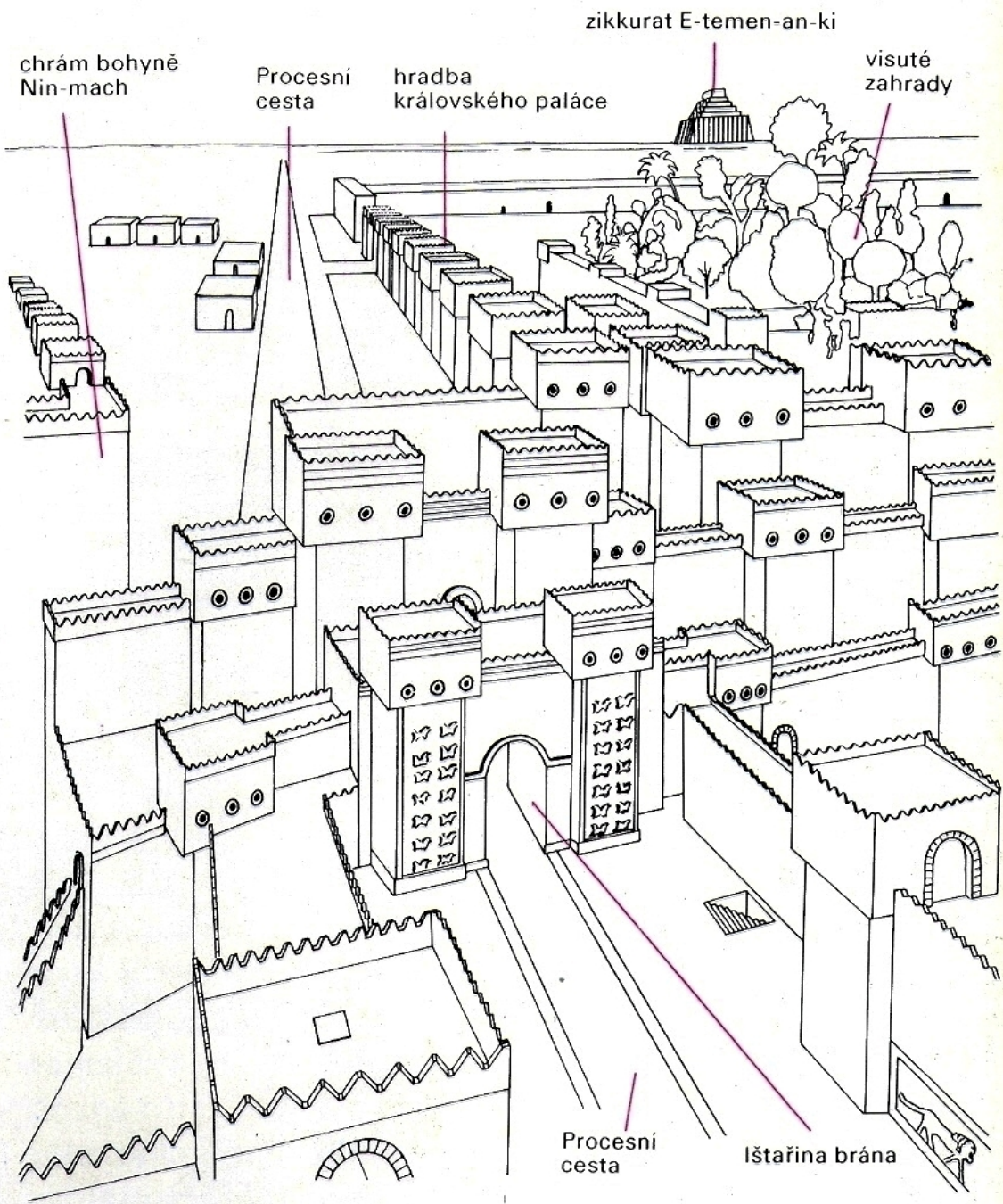






- Jádru jižního paláce v Babylónu, odkud byla spravována obrovská pozdně babylónská říše, tvořil trůnní sál o rozměrech 17 x 52 m.
- Jeho impozantní průčelí pokrývaly živě barevné, zčásti reliéfní glazované cihly.





...né dvojité zdi, jež obklopovaly
...začal stavět již
...adnezarův předchůdce král
...olasar. Nebukadnezar II. je
...il. Pohled na ně budil takový
...kdysi bývaly také pokládány
...z divů světa.

Ištařina brána střežila vstup do města
na nejdůležitější příjezdové cestě. Přes
20 m vysoká stavba z nepálených
cihel zdobená modrými pálenými
cihlami byla též postavena za
Nebukadnezara II. Ištar, jíž byla
brána zasvěcena, byla babylonskou
bohyní lásky a války.

Na základním modrém podkladu bylo vyobrazeno
až 575 různých draků a býků. Vnější cihly měly
barevnou glazuru a byly vypalované.

Od Ištařiny brány vedla k hlavní
svatyni boha Marduka Procesní
cesta. Byla přes 800 m dlouhá
a zdobily ji obrazy lvů.





Lev z Mardukovy cesty



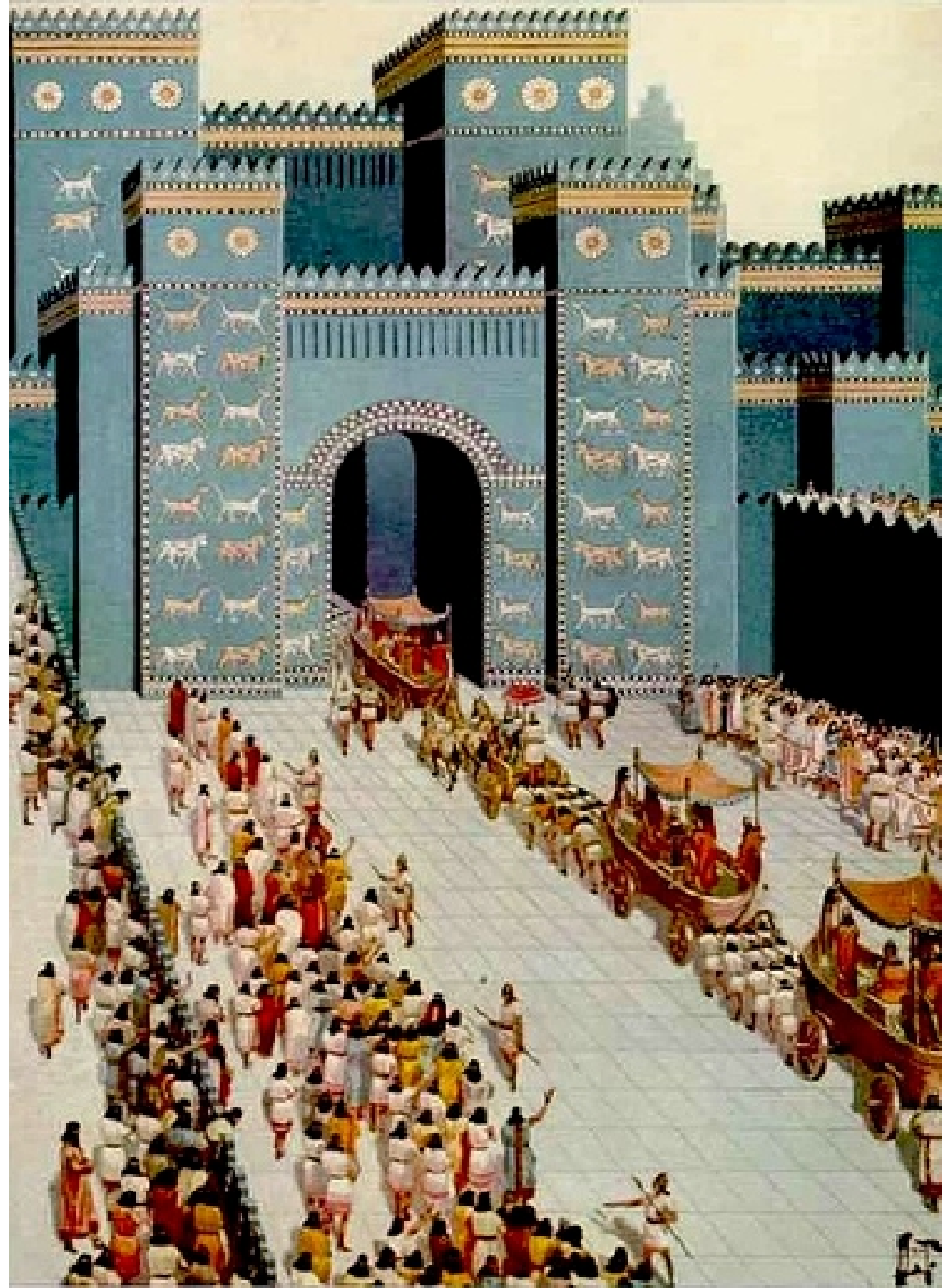
Bojovníci z Mardukovy cesty



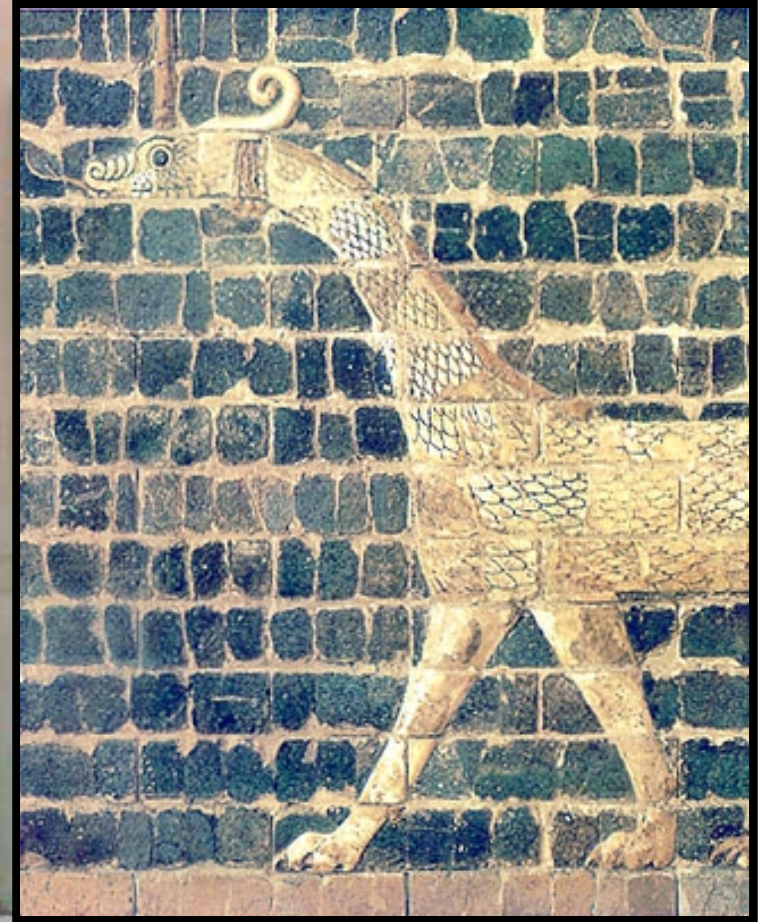
IŠŠTAŘINA BRÁNA



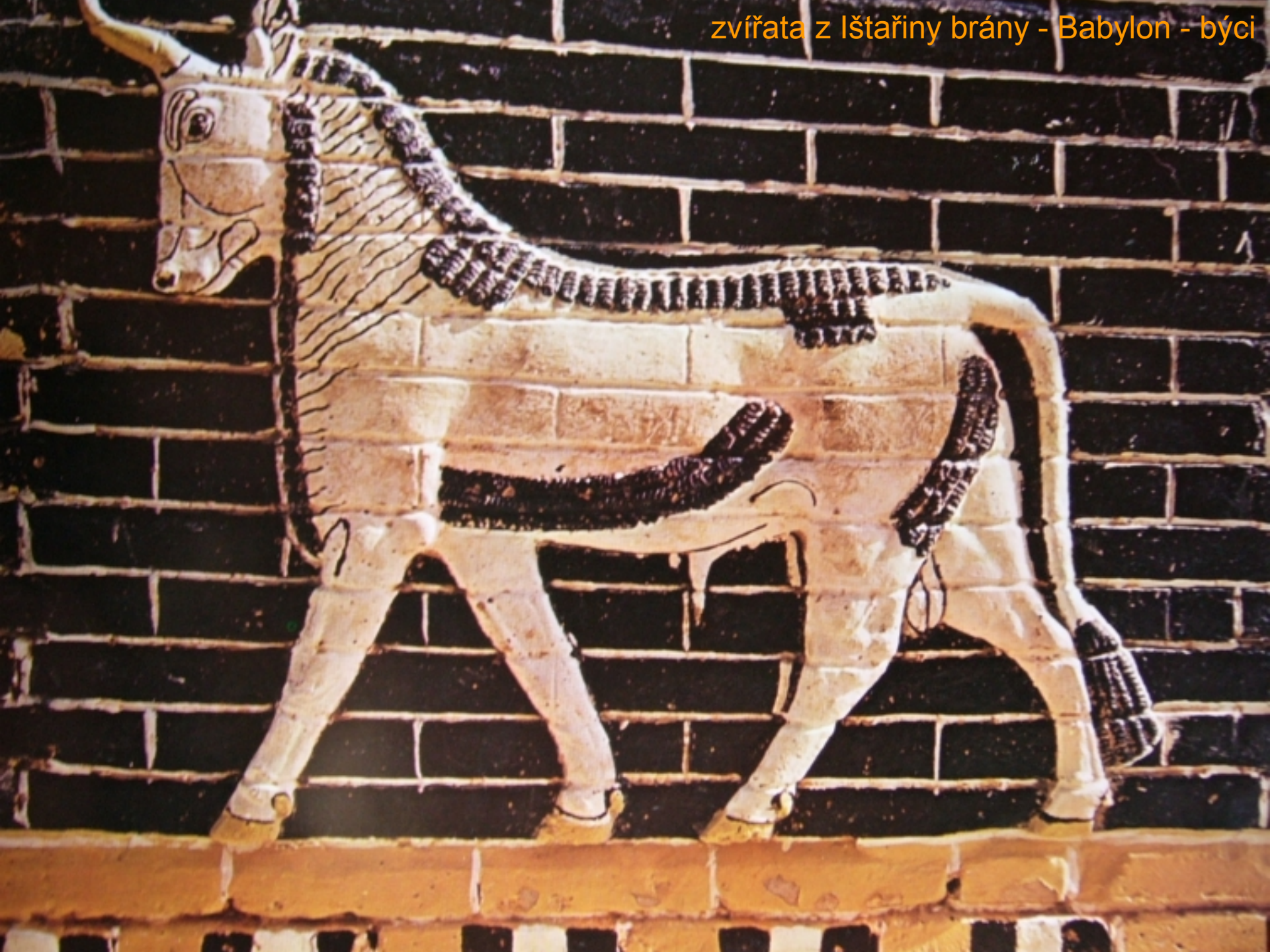
IŠŠTAŘINA BRÁNA



IŠTAŘINA BRÁNA



zvířata z Ištariny brány - Babylon - býci



Zdroje:

PIOJAN, José. *Dějiny umění 1*, 1. vyd. Praha: Odeon, 1977. ISBN: 80-7176-765-4
kol. *Ilustrované dějiny světa - Úsvit civilizací*, 2. vyd. Bratislava: Gemini, 1993. ISBN: 80-7161-016-X
kol. *Encyklopedie starověkého světa*, 1. vyd. Praha: Perfekt, 2004. ISBN: 80-8046-269-0
AUGUSTA, Pavel. a HONZÁK, František. *Jak se žilo ve starověku*, 1. vyd. Praha: Albatros, 1989

Internetové zdroje:

<http://cs.wikipedia.org>
<http://commons.wikimedia.org/>
<http://www.ucebnice-dejepisu.ic.cz/0102-dejiny-mezopotamie-akkadska-rise-sumerska-rise-babylon.php>
<http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/prif/ps09/kruh/web/pages/08-predni-vychod.html>
<http://21stoleti.cz/blog/2004/10/20/po-stopach-skryte-minulosti/>
<http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/prif/ps09/kruh/web/index.html>
<http://www.babilonia.templodeapolo.net/>
<http://masch.blog.cz/0802/babylon-rival-theb>
<http://enkiisacosmicheroe.blogspot.cz/2012/05/babylon-magnificence-of-god-marduk.html>
<http://groteskology.blogspot.cz/2011/03/knowing-me-and-knowing-zu.html>
<http://history-if.blog.cz/0901/starovek-mezopotamie>
<http://www.vaticanassassins.org/wp-content/uploads/2010/07/Babylon-reconstr-ishtar-gate-babylon.jpg>
http://www.awesomestories.com/images/user/thumb_0ad3a44ab4.jpg
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Babylonie>
<http://longislandarcheology.wordpress.com/2008/05/07/artificial-archaeology-and-the-cinema-griffiths-intolerance/>
<http://historyoftheworld.bravepages.com/Babylonpics.html>
<http://imgc.allpostersimages.com/images/P-473-488-90/29/2945/2ZLRD00Z/posters/mesopotamian-code-of-hammurabi-the-god-shamash-dictating-laws-to-hammurabi-king-of-babylon-susa-c-1750-bc.jpg>